

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., TUESDAY MORNING, JANUARY 26, 1943

LETO XLVI. — VOL. XLVI.

Nemci priznajo zdaj izgubo Voroneža

Rusi so zajeli v dveh mesecih 200,000 nacijev. V tem času je ruska armada napredovala za 245 milj in strla 102 nemški diviziji.

Moskva, 26. jan. — Joseph Stalin je izdal danes dnevno povelje na svojo armado kot njen vrhovni poveljnik ter naznanil z radnim podpisom, da je ruska armada dosegla važno zmago, ujela se kot 200,000 nacijev v dveh mesecih, strla 102 nemški diviziji napredovala za 245 milj. To dnevno povelje je bilo razglašeno po radiju.

Radio iz Moskve je tudi naznanjal včeraj, da je ruska armada zasedla Voronež ob Donu, terega so bili Nemci zasedli v svoji ofenzivi lansko poletje.

(Nemci sami priznavajo, da se umaknili iz Voroneža, da so to storili radi tega, da ne skrčijo svojo bojno linijo). V končnem naskoku na Voronež so Rusi zajeli 11,000 Nemcev, s čemer je naraslo število vojakov, ki so se umaknili. Vlada bo skušala organizirati armado prostovoljcev za delo na farmah.

Zavezniki delajo pri tajnih dogovorih načrte za strategijo tekom tega leta

Washington. — Poljedelski minister Wickard in komisar McMillan sta izjavila, da bosta skušala mobilizirati armado 3,500 prostovoljcev, ki bi bili pripravljeni pomagati pri sezonskem delu na farmah. Za to bi se mobiliziralo take osebe, ki niso zdaj zaposlene v industriji, kot uslužbenke v trgovinah in podobne. Ti pa ne bi delali zastoj, ampak bi bili naprošeni, naj vzamejo za delo na farmah tako plačo, kot je na farmah v navadi takrat.

Anglošk časopisje je objavilo porazih

London. — Tista bahavost in konstantne je izginilo iz angleškega časopisja in radia. Četudi v tej vojni dobiva nemški poročila o porazih. Postrast, ko je padel Tripoli, ko je str Mussolinijev imperij v Afriki, ko Rusi napredujejo vseh koncih in krajih, so vojniki videli, da ne morejo več verjeti resnice pred narodom. Berliner Boerzen Zeitung na primer, pisala: "Polovina današnje vojske je bila on Anu leta 1940." Hitlerjevo govorilo, Voelkische Beobachter pa svari: "Zmaga je neopredeljena brez ogromnih žrtev. Če je na tehničnici, vključno s vojno tehnologijo, nek kateri naciji je izjavil: "Odlodila ura za ves nemški narod, ki je prišla."

Iz bolnišnice

Mary Laurich iz 21251 Arden Ave. se je vrnila iz Mt. Sinai bolnišnice. Zahvaljuje se zdravnikom za obiske in cvetenje.

Izpred vojaškega sodišča v Ljubljani

(Iz ljubljanskega "Jutra")

Vojaško sodišče vrhovnega poveljstva oboroženih sil za Slovenijo in Dalmacijo, odsek Ljubljana, je izreklo naslednjo sodbo v zadevi proti: Rosu Edvardu, pok. Antona in pok. Sevar Marije, roj. v Kranju 18. marca, 1880, bivajočem v Ljubljani, uredniku, v zaporu;

Počakaju Vladimirju, sinu Josipa in Friderike Sluga, roj. v Dutoglianu 30. aprila, 1905, bivajočem v Ljubljani v zaporu, in

Ranklju Josipu, sinu Josipa in Angeline Bovas, roj. v Litiji, 7. junija, 1917, bivajočem v Ljubljani, dijaku v begstvu;

Mlinar Franciški, hčeri Andreja in Popit Marije, roj. v Logatcu 10. oktobra, 1923, stanujoči v Lipljah pri Planini, št. 2, in

Jesenko Marjani, pok. Tomaža in pok. Dolen Marije, roj. v Zirovnici 18. marca, 1897, bivajoči v Zibrišču, št. 72, obe se nahajata v zaporu.

Preziju Srečko, sinu Jakoba in Irene Premus, roj. 13. januarja, 1910 v Novem mestu, bivajočemu istotam, mehaniku, nahajajočemu se v begstvu.

Podboršek Tereziji, pok. Franca in Franciške Maček, roj. v Smarnem pri Devici Mariji v Polju leta 1914, in

Oblaku Rajku, sinu Franca in Ivana Koželj, roj. v Ljubljani 6. junija, 1908 in tam bivajočemu soferju; oba se nahajata v begstvu.

Golob Radovanu, sinu Ivana in Marije Svete, roj. na Dolgi gori 8. marca, 1921, bivajočemu v Ljubljani, dijaku, nahajajočemu v zaporu.

Defarju Franku, sinu Milana in Dendić Pavle, roj. v Višnjici 27. junija, 1920 in tam bivajočemu na Peščeniku, nahajajočemu se v begstvu.

Omahn Romanu, pok. Ivana in Likar Marije, roj. 22. avgusta, 1912 v Ljubljani, bivajočemu v Stožicah 137, v begstvu.

Zemljaku Franu, sinu Franca in Rozalije Kreklič, roj. v Pišecah pri Brežicah 11. oktobra, 1920, stanujočemu v Dobropolju, nahajajočemu se v zaporu.

Obsojeni so bili v dosmrtno ječo.

Novi uradniki

Društvo Jugoslav Camp št. 293 WOW ima za letos sledeči odbor: Predsednik John Tavčar, podpredsednik Frank Zakrajšek, tajnik Anton Zakrajšek, 7603 Cornelia Ave. blagajnik in zapisnikar Wm. Candon, nadzorni odbor: Anton Sraj, John Znidaršič, Jack Selan, zastopnik za konferenco SND Anton Zakrajšek, zastopnik za klub društva SND Anton Zakrajšek, za prosvetni klub SND Anton Zakrajšek, za Cankarjevo ustanovo Anton Sraj. Društvo je darovalo sledečim organizacijam: Čitalnici \$6, Cankarjevi ustanovi \$3, Prosvetnemu klubu \$12, slov. pomožni akciji \$10, Rdečemu križu \$5 ter kupilo za \$500 vojnih bonžov. Seje so vsako 2. soboto v mesecu v SND, soba št. 4.

Žganja bo primanjkovalo vse do konca vojne

Columbus, O. — Ohijčani naj se kar privadijo faktu, da bo precej pomanjkanja žganja do konca vojne in morda tudi še potem nekaj časa. Toda pomanjkanje žganja ne bodo čutili samo v Ohio, ampak po vsej deželi.

Distilerije bodo dajale žganje odjemalcem, kakor bodo poročila iz bojnih front. Ako bodo dobre vesti, kar bo značilo, da bo vojna kmalu končana, bodo dale več žganja. Ako bodo slabe novice, kar bo značilo dolgo vojno, bodo dajale manj žganja.

Distilerije so nehale kuhati žganje 8. oktobra na ukaz vlade. Morale so začeti delati alkohol za vojne namene. Takrat se je govorilo, da je zloga žganja tako velika, da jo bo dovolj za pet let. Nekateri distilerije so začele takoj odmerjati žganje z namenom, da bi ga bilo dovolj za dobo vojne.

Nekateri distilerije so računale, da bo trajala vojna pet let in so znižale prodajo žganja do 55 odstotkov, kar so ga prodale prej. Toda, ker so prihajale v januarju ugodne novice s fronte, so dale distilerije več žganja, nekateri od 60 do 70 odstotkov, kar so ga prodale v januarju 1942.

Nekateri distilerije hočejo varčevati s starim žganjem, da ga bodo imele tudi ob koncu vojne in ga prodajale, dočim se bo novo žganje staralo.

Vlada ne bo uvedla registracijo za ženske

Washington. — Vlada ne bo izvedla načrta, da se registrira vse ženske v Zd. državah za delo. V krajih, kjer primanjkuje delovne sile, bodo poskušali potom časopisja, radia in agitacije od hiše do hiše vplivati na ženstvo, da gre v tovarne.

Naši vojaki

Zadnjo soboto so odšla tri vrla slovenska dekleta v Florido, kjer se bodo vezbala za ženski pomožni armadni zbor in sicer: Mimi Kranjc, hčerka Mr. in Mrs. Frank Kranjc iz 1061 E. 68. St., Olga Lozar iz 157. St. in Josephine Hlad iz 64. ceste. Patriotičnim dekletom želimo vso srečo in zdravja. — Na 18. januarja je pa odšla v ženski pomožni armadni zbor Miss Frances Grill, hčerka Mrs. Frances Grill iz 705 E. 155. St. in sicer v Des Moines, Iowa. Njen sedanji naslov je: Aux. Frances A. Grill, 9 Co. 3 Rgt. Fort Des Moines Army Post Branch, Des Moines, Iowa. Želimo ji vso srečo in zdravja.

Za 10 dni je prišel na dopust Pvt. Harry J. Miklaučič iz Atlanta, Ga. Prijatelji ga lahko obiščejo na 1032 E. 71. St. Naroča pozdrave vsem svojim prijateljem in znancem. Njegov naslov v armadi je: Pvt. Harry J. Miklaučič, Co. I, 3rd Bn. 126 Ord. Regt. Atlanta Ord. M. B., Atlanta, Georgia. Po 10 mesečni službi v arma-

Pogumne ženske. — Mrs. Nancy Love, srednja na sliki, organizira ženske pilotke, ki bodo vozile bombnike preko Atlantika na razne fronte iz Amerike. Na sliki vidite njih zimsko uniformo.

V Marseillu so aretirali 6,000 oseb na ukaz Nemčije

London. — Radio iz Vichy je poročal včeraj, da je francoska policija aretirala v Marseillu 6,000 oseb na ukaz iz Nemčije, da se zagotovi "varnost tega mesta." Staro pristanišče v Marseillu bodo popolnoma izpraznili.

Radio je tudi poročal, da so v mestu zaprte vse gostilne in kavarne. Ves stari del Marseilla bodo Nemci podrli. Pustili bodo samo to, kar je kake zgodovinske vrednosti.

Klub Ljubljana
Ob 7:30 nočjo ima klub Ljubljana svojo sejo na Recher Ave. Članstvo naj se polnoštevilno udeleži.

Vojaško letalo je padlo na tla blizu Columbusa, 11 oseb ubitih

Columbus, O. — V bližini New Albany, 14 milj od Columbusa, O. je padlo na tla štirimotorno vojaško letalo. Enajst oseb je bilo ubitih, ena pa je bila samo ranjena. Ranjeni je narednik James Foldesi iz Superior, Wis.

Priče pripovedujejo, da so slišale najprej eksplozijo, takoj nato je pa letalo treščilo na tla. Razni kosi letala so bili razmetani do 600 jardov po pašniku na farmi nekega Francis Schleppe.

Nemške vojaške priprave na Balkanu

Carigrad. (Brzojavka New York Times-u) — Vojaški opazovalci v Turčiji trde, da so vse ceste in železnice na Balkanu strahovito natrpane nemških vojakov, orožja, municije in druge vojaške opreme, na potu na balkanske obale ob Jadranskem, Sredozemskem in Egejskem morju.

Ves privatni promet za potnike in blago je od novega leta naprej ukinjen na vseh grških, jugoslovanskih, bolgarskih in rumunskih železnicah. Akoravno gerilska sabotaža ta promet mnogo moti, gredo vendar tisoči in tisoči mož ter ogromne količine materijala na jug, v Grčijo, Tracijo, proti Solunu in v Jugoslavijo, predvsem na Hrvaško in v Dalmacijo.

Nov grob

Danes zjutraj ob štirih je umrl v St. Lukes bolnišnici družini Louis in Eleanore Turk dve leti in pol stari sinček. Družina stanuje na 3483 E. 89. St. Pogreb bo v četrtek popoldne pod vodstvom Louis Ferfolia. Naše sožalje prizadetim staršem.

Mestni delavci naj bi delali tudi v tovarnah

Župan Lausche je dovolil onim mestnim delavcem, ki hočejo del časa delati tudi v vojni industriji, da to lahko napravijo. Včeraj se je župan Lausche posvetoval s 15 industrijalci, če bi se dobilo delno zaposlitev za mestne delavce.

IZ RAZNIH KRAJEV PO AMERIKI

Midway, Pa. — Dne 2. jan. je v Pittsburghu umrl Vincenc Janežič, star 73 let in doma od Trebnja na Dolenjskem. Dolgo let je bil bolan na vodenici. Po poklicu je bil pek. V Ameriki je bival 49 let in zapušča ženo ter pet sinov.

Park City, Utah. — Dne 7. januarja je umrl Matija Terzel, star 72 let in doma iz Ljubljane. Dolgo let je bival na Altu in v Murrayju, Utah, zadnjih deset let je pa živel v Boisu, Idaho. Tukaj ne zapušča sorodnikov.

Granville, Ill. — Dne 16. t. m. je v Streeterju umrl Julij Novak, doma od Trbovelj. V Ameriki zapušča sestro, ni pa znano, kje.

Milwaukee. — Dne 17. jan. je trkaj umrl Louis Rupar, star 55 let in rojen v Škocjanu na Dolenjskem. V Ameriki je bil 30 let in zapušča ženo, sina in hčer. — Dne 15. t. m. je umrl štiriletni William Mendelson, čigar mati je Slovenka. — Dalje je pred dnevi za večmesečno paralizo preminul John Androjna, gostilničar, star 48 let in doma iz Loga pri Sevnici. V Ameriki je bil 20 let in tukaj zapušča ženo, tri mladoletne hčerke in štiri sestre. — Dne 9. t. m. je umrl Ana Bašun, stara 58 let, ki zapušča moža, tri sinove (eden pri vojaki), štiri hčere in sestri.

Conemaugh, Pa. — Dne 30. dec. je tukaj umrl Matevž Krelbel, star 66 let in rojen na Straznem brdu. V Ameriki je bil 34 let in tukaj zapušča ženo, štiri sinove in pet hčera.

Chicago. — Te dni je v Ciceuru umrl rojak Frank Vidmar, ki je stanoval na naslovu 5330 W. 24th St. Zapušča ženo, sina in tri hčere.

Baggaley, Pa. — V bližini Pipetowna je 8. jan. umrl Anton Rak, star 79 let in doma od Škocjana na Dolenjskem, eden najstarejših slovenskih naseljencev v tem kraju. Tukaj zapušča ženo, dva sinova in sedem omoženih hčera. — V Bradocku, Pa., je pa umrl rojak John Bajuk.

V Indijo je prišlo več ameriških čet

London. — Radio iz Berlina je včeraj poročal, da se je izkrcalo pri Karachi, Indija večje število ameriških čet, ki so se izkrcale tudi na raznih krajih Perzijskega zaliva. Zavezniki o tem niso še poročali.

Nova zmaga gerilcev v Bosni

London. (UP) — Moskovski radio poroča, da so jugoslovanski gerilci potolkli 2,000 vojakov osišča v teku ljutih bojov za mesto Cvjetič, kjer so polovili veliko število nemških vojakov, med njimi nekega polkovnika in več drugih višjih oficirjev.

Poziv na važno sejo

Jutri večer imajo Združena društva fare sv. Vida važno sejo v stari šoli sv. Vida. Začetek točno ob osmih zvečer. Naj bodo navzoči vsi stari in novi zastopniki in zastopnice, da se takoj prične z važno programom.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Subscription rates: United States and Canada \$8.50 per year...

Entered as second-class matter January 5th, 1906...

Kaj hočejo Slovenci?

Nekje v Sloveniji izhajajo na skrivnem časopis "Svoboda ali smrt..."

SE ENKRAT — KAJ HOČEMO?

"Da ne bo nerazumevanja in zlobnega podtikanja, ponavljamo še enkrat misli našega dela:

- 1) Po svojih močeh hočemo pomagati pravici do zmage v sedanjih vojni.
2) Hočemo svobodno slovenski narod v veliki združeni Sloveniji...

Zedinjenje odporne sile v Jugoslaviji

Jugoslovanski informacijski center v New Yorku objavlja sledeče važno poročilo iz Londona...

London, 20. januarja (ONA) — Uradni krogi sicer molče o stvari...

Akoravno zavezniški krogi še nočejo uradno potrditi onih vesti iz Carigrada...

Znano je, da je jugoslovanska vlada v izgnanstvu v zadnjem času delala velike napore v Moskvi...

Ogromni ofenzivni uspehi Armade so najbrže poglabili interes sovjetskega vrhovnega poveljstva...

Preokret splošnih izgledeov vojne pa je morda spremenił sovjetsko naziranje napram strankarski raztrganosti...

Kupujmo vojne znamke in bonde!

BESEDA IZ NARODA

Kapetan Virant piše tam iz devete dežele

Naš urednik Debevec je prejel od prijatelja Leo Viranta, ki je kapetan ali stotnik v ameriški armadi...

Torej poslušajte, kaj piše naš orjaški stotnik Virant:

"V nedeljo, 3. januarja 1943. (Kraja ne omenja, kot vidite). —Dragi Jack! — Právkar sem prečital Ameriško Domovino od 4. novembra, 1942..."

"Vsedel sem se in Ti pišem, da boš vedel, da sem še živ, pa še kako! Kaj pa misliš, slovenska kri ne fali ne tukaj ne tam..."

"Dragi moj Jack, povem Ti, da imamo tukaj pijačo, ki nam jo pripeljajo ladje iz Avstralije včasih..."

"Kako pa kaj z marjašem? Saj mi ne boš verjel, da v vsej armadi tukaj ne morem najti niti enega..."

"Kadar bom imel čas, bom šel povprašat malo okrog domačinov, morda zna kateri marjašat. Če zna, bodo kmalu vsi pacifični otoki moji..."

"Prejel sem tudi izrezke iz Tvojega časopisa, kjer pišeš o smrti Grdanovega iz Clevelanda. Hotel sem tukaj zvedeti kaj o njem..."

"No zdaj boš imel zaenkrat dovolj, menda. Pošiljam Tebi in vsem mojim poznancom novoletna voščila..."

"Upam, da se kmalu vidimo. Tvoj 'Leo'."

No, kaj ne piše imenitno? Pa še slovensko piše, čeprav nekoliko po "naše"..."

Banka in bondi. — Od kar je Amerika v vojni in se prodaja vojne bonde...

Rod "Colorádos," ki živi v džungli Ekvadorja, pravijo, da je najnašnejši in najbolj zdrav izmed vseh ljudi na zemlji...

V Iranu (Perzija) so imeli leta 1921 samo 612 šol, a leta 1937 pa so jih imeli že nad 5.000.

O stanju naše banke

Običajno sledijo ob novem letu razna poročila in razlage o stanju vseh naših ustanov ob zaključku minulega poslovnega leta...

Da je to resnica, naj mi priča dejstvo, da se v obeh naših bankah, v podružnici in glavni banki, izmenja marsikateri dan do \$350.000 vrednosti čekov in to v enem samem dnevu...

Jutri bo na drugem mestu tega lista priobčeno finančno poročilo o poslovanju v letu 1942...

Glavna delniška seja se je vršila 13. januarja in je bila za vse zadovoljiva. Vseh sedem direktorjev je bilo ponovno izvoljenih...

Tako lep bančni napredek je pripisovati vzornemu vodstvu od strani tajnika Mr. Joseph L. Surtza, ki je zelo zmogel bančni uradnik...

Slovenci, zavedajmo se, da za nas velja le domača slovenska banka!

Banka in bondi. — Od kar je Amerika v vojni in se prodaja vojne bonde, so ameriške banke v prvi vrsti, ki vršijo ogromno delo iz prijaznosti in da gredo na roke naši vladi...

In končno pa želim, da bi čez 20 let oba čila in zdrava v krogu svojih sinov, hčera in vnukov praznovala zlati jubilej — 50-letnico zakonskega življenja...

Čestitke prijatelju ob 30 letnici. Bilo je 27. januarja, 1913, ko je fant, ki je bil pri meni na stanovanju, z jutraj zgodaj ustal...

Poslanica Jugoslovanom ob novem letu

Minister g. Sava Kosanović je dne 6. januarja naslovil preko ameriške kratkovalovne oddaje jugoslovanskemu narodu v domovini naslednji govor:

Narod, ki ni pripravljen boriti se za svojo svobodo, izgubi ne le svobodo, temveč pogubi tudi samega sebe kot narod. V začetku sovražnik izdajalcem še deli nagrade, dočim narod v celoti trpi in poginja...

Kaj bi se bilo zgodilo z Veliko Britanijo, ako bi bila v trenutku porušenja Francije, ko je bila videti čisto osamljena na svetu, kolebala in se upognila...

Kaj se je zgodilo v Rusiji? V svojo svojo silo se je nacistični vojaški stroj navlil nanjo in kar je ustavilo njegovo prodiranje ni bila le tehnika...

Zgodovine Stalingrada človeštvo ne bo nikdar pozabilo. Meščani, žene in otroci, vsi pripravljani na boj do smrti, so storili čudež, v katerega nikdo ni več verjel.

Tudi vi, bratje in sestre v Jugoslaviji, z golimi rokami, sestradi in slabo oblečeni, vzbujujate navdušenje po širokem svetu, pri sovražniku pa strah in trepet — ne z orožjem ali strategijo...

Vsak pošten kozmopolit se bo s pošтовanjem spominjal naroda, v katerem toliko posameznikov kaže pripravljenost žrtvovati se v borbi za obče dobro. Zato pa bo jutri, ko se bo vojna končala z ustvarjanjem novega sveta, ter boljsega in pravičnejšega reda v njem, imela Jugoslavija — Srbi, Hrvati in Slovenci — pri odločevanju svoje usode odločilnejšo in močnejšo besedo...

Skozi stoletja si je naš narod ohranil ideale in moralo, in kljub vsemu trpljenju, na katero smo nateleti v svoji zgodovini, se narod v celoti ni nikdar pregrešil proti idealom in proti morali...

Udeležite se PLESNE ZABAVE SKUPNIH DRUŠTEV FARE SV. VIDA v soboto 30. jan. v S. N. D. NA ST. CLAIR AVE.

brost bo človeštvo rešila katero ga je vrgel človeštva.

Toda sile zla ne pokažejo sil dobrega in skušajo strniti v še manjšo skupino nego dozdaj. Če hočejo zasejati nezaupanje, spore med narode na bojiščih in povzročiti zmešnjavo, jih rešila.

Veličastno borbo, ki se naših krajev, bi radi pokot kaos, anarhijo in no klanje. Ko so nam li država na sedem desetletjih, da se nikdar bomo zedinili. Spor med Hrvati so hoteli našimi izdajalci tako ti, da bi se nikdar več nepobotati. Širom sveta si vesti o krvi, preliči, da bi dokazali kakšni ki smo in kako nesposobni samostojno življenje. vite žrtve srbskega naroda skušali naprtiti vsemu stvu. Ponižali so nas s čem in ponižali so narodom. Toda, ko je narod odgovoril s skupno borbo, teri se za isti cilj in za isti proti istemu sovražniku va obnem srbska, hrva slovenska kri hočejo ti svet, da je to kaos, in zločin. Vaš najboljši na to obsodbo sta hrva sloga. Ako ste hrabri, složni, bo vaša hrabrost. Ako ste složni, a niste ne boste mogli ničesar. Ako pa ste složni in vas bo človeštvo zagotovo melo in vas bo podpiralo. Sovražnik izkorišča tero načinov vsak po svoj nje med Srbi, Hrvati in ci. Vsaka manifestacija, postehni Srbov, Hrv Slovencev, pa je va najsičajnejšega vojskeha. Manifestacije vašo borbi segajo preko me slavije in ohrabrujejo sužnjene, dajoč jim boljšo bodočnost; tudi riki vzbujajo prepričilo

(Dalje na 3 strani)

V neko ameriško pravo je dospela angleška pravo ja za popravila. Mo dobili dovoljenje iti mornar v salun, kjer se več ameriških mornar nekaj pijače je začel zabavljati čez ameriško mornarico. Vse moga ke je videl pri nji.

Ameriški fantje so šali ugovarjati, pa ni magalo, še celo bolj postal Anglež. Pa so dal fantje spogledali, si se šepetali med seboj, če želati Angležu kupovnežo. Nacejali so ga, kar ni mogel piti. Ko je bil v tako nadelan, da sploh ni vedel, kje je, sta ga rška fanta vzela pod ro in ga odpeljala k umral z iglo in črnim raztal tetovira razne slike mljiv na človeško kožo. Tako gleškega mornarja lep la na divan, mu slekla povedala slikarju, kakšna slika Angležu na praz. Ko se je Anglež zbudil in skočil k umral, da se omije in obrje, jim očem ni mogel povedati, je v ogledalu videl Na prsih mu je bila tovirana ameriška bo barvi napis: "God Bica!"

Anglež mora zdat ti do svoje smrti, ker napis se ne da nikdar brisati.

ZALOST IN VESELJE

Spisi Andrejkovega Jožeta.

V nekaterih minutah bila je ladija že vstric in vedela da je vse prizadevanje zaman. Bila sta sicer že tako blizu, da bi se bil lahko glas čul od tje, klicala sta torej vso moč, slekla sukne ter klicala z njimi, ali nikakoršne znamenja ni bilo videti na taji ladiji, da bi ju bilo zapel. Vedno dalje in dalje je šla, in naša beguna sta nesporno gledala za njo.

Kaj je bilo začeti? zopet navelati bilo je predaleč, ran tega prevrgel se je tudi ker, kakor bi hotel nalašč ubogovati ter jel pihati od sodne strani.

Sedaj ni nobene druge pomoči, prične Rašet, "kot izroka se valovom in vetru, morda do kacega obrežja, Afrike moreva več biti od Afrike, kolikor se mi dozeva."

"Od Afrike?" prša Aleš neoplaho, kajti spomin na širokanskega poglavarja, kar so ga mislili prodati tolovajem, se mu je ponovil zopet pri tej priči. — "Ali pa je, da dobiš ondaj kako evropsko ladijo, ki naj bi prišla čez morje v domači Tega ni dvomiti," pravi Rašet, "posebno na severnej strani je dosti evropskih pristanišev, ako le pravi kraj zadene bo nama težko najti Evropejce, ki so razpotaknjeni v raznih mestih. Morda pa še srečava kako drugo ladijo potoma, saj v tem morju je vedno dosti."

Aleš se je nekoliko umiril in teh starčevih besedah, kar sta zopet veslala dan držec se bolj proti jugovzhodu, ker Rašet je upal priti do Alaira, kjer potem ne bilo težko dobiti potora na kakej francoskej ladiji.

Čelo popoldne in vso ljubo sta neprenehoma sukala, ravno tako tudi drugi. Tretje jutro zagledata v bližini suhej zemlji. O kakej veselje je prešinilo Aleša, so se vedno bolj in bolj gigovali pred njim vrhunci obeh gora, kot bi lezli iz tal, ravno se je bilo bati se marnosti nevarnosti. "Hvala ti, zaklical je, "kmalo sva suhem." In se krepkeje se vprl v veslo, da je čoln po solnce je ravno z zadnjimi ki zlatilo vrhove sivih, prohebu kipečih gor, ko prideta suhega. — Kolikor sta mo opaziti z morja, bil je kraj sušen. Nikjer ni bilo znatih vsehkih stanovališč in le pekin nekaj mirtinih grmičev pokrivalo obrežje. — Rašet je dalje veslali ob kraji; pa delj sta šla, tem pustejše dolgočasnejše je bilo, še pri kamor bi skrila svoj čoln in prenočila. Rašet se je na vse kraje, ogledoval bovine, ki se je potezalo ob morji, pa bilo je, kot ne bi poljal z glavo, mrmral neraznazaj veslati.

"Kako se ti zdj Rašet, sva li v Afriki, ali ne?" prša ga "V Afriki sva, ali Bog vedi. Saj sem vendar že objavljal vse severo-afrikanško brene, danes mi je vendar ta kaj tako neznan, da se prav ne morem domisliti, kje bi jaz mislim, da bi bilo najbližje, k obli sta h kraju in nopročenočila na prostem, ju-ka pa bi na vse zgodaj poiskala človeška prebivališča, ker bi zvedela, kam se nama

je obrniti."

"Druzega nama tudi ne kaže," pritrudi mu Rašet, "noč bo zdaj zdaj tu, in kolikor po oblakih poznam, znalo bi biti še viharno vreme nočoj. Potrpeti morava, jutri bova že videla kaj in kako."

Potegnila sta čoln na suho, da ne bi ga odnesli po noči valovi, ko bi se nenadoma približala kaka nevhita, privezala ga trdno ob grmovje, potem pa jo krenila dalje po robu, da bi dobila pripraven kraj za prenočišče. Na mehkej tratnici, posutej z najkrajšimi cveticami, in prijetno dišečimi cveticami, ki so naznanjale že bujno rastlinstvo vročih dežel, rastla so nekatera palmova drevesa, in po belem pesku je curljal bistre studenček, zgubljvaj se skoraj popolnoma v visokej travi. Ta kraj je bil kot nalašč ustvarjen za trudna potnika. Nemudoma napravita iz volnene plahte, katero sta imela seboj, majhen šotorček, zakurita ogenj, da bi po noči strašila ropne živali, ker orožja nista imela nikakoršnega, potem pa vzameta iz zaboja še ostala jedila ter povzjeta zadovoljna bomo večerjo. Po solnčnem zahodu je nastala kmalo temna noč ter zavila naravno v črni prt.

Ker nista bila varna pred napadi divjih zveri, sklenila sta vso noč bedeti in tako pričakovati bodočega dne, da bi potem zopet nadaljevala svojo pot.

Alešu so se necoj vrtele razne misli po glavi. Vse življenje od njegovih otročjih let do današnjega dne mu je prišlo na misel. Spominjal se je starega Petra, ki morda ravno sedaj sedi doma na klopici pred hišo in puši mirno po svoji navadi iz majhine pipe, ugibaše, kam je prešel Aleš, da ni več čuti o njem; spominjal se je vojske na Laškem, svojih dveh tovaršev, in slednjič tudi vjetja na tolovajskej ladiji, kjer se je seznanil z Rašetom. Zopet se je vnela v njem želja, pozvedeti kaj več o tem čudnem možu. — Dolgo je zrl na starca, ki je tiho sedel na tleh in prikladal suho brstje na plapojčiči ogenj; ni si prav upal priti mu je že večkrat spodletelo.

"Kaj premišljuješ, Aleš?" prša ga slednjič Rašet ter vpre svoje že oslabele, pa vendar še vedno žive oči, kot bi mu hotel brati na obrazu skrivne želje.

"Domislil sem se zopet tvoje obljube."

"Moje obljube?" povzame Rašet besedo, kot ne bi se mogel koj domisliti, kaj zahteva mladenič.

"Tvoje obljube, da mi boš razodel o pripravnem času svoje skrivnosti, in nočoj menim, je najugodnejša prilika, vsaj nama prej noč mine. Ne zameri, da te nadlegujem neprenehoma, tvoje obnašanje zdi se mi tako čudno, da sem jako radoveden izvedeti tvoje skrivnosti, tem bolj, ker se vedno ogiblješ mojim vprašanjem. Človek ima že takovo lastnost, čem bolj se mu kaj prikriva, tem bolj ga tare radovednost."

"Da, da, — obljubil sem ti," prične Rašet globoko vzdihnivši, "Nerad se sicer spominjam preteklosti, ki mi je rodila toliko gorje ali tebi mladenič, tebi, ki te ljubim, kot svojega sina, hočem razodeti jo. Mlad si še in mnogo boš še doživel, ako ti Bog da zdravje; potrebno je toraj, da vedno bolj spoznaváš ljudi, kar sem jaz zamudil nekdat, sicer ne bi bil prišel v takovo nesrečo."

(Dalje prihodnjič.)

Kupujte vojne bonde!

POSLANICA JUGOSLOVANOM OB NOVEM LETU

(Nadaljevanje z 2 strani)

upravičenost vojnih ciljev. Mi Srbi, Hrvati in Slovenci, ki razpolagamo v človeštvu s tako velikim in moralnim kapitalom, moramo biti nosilci ne le naše sloge, temveč sloge vseh zatiranih v njihovem boju za svobodo.

Danes se na svetu bije boj za novi red. Ta vojna, največja v vsej zgodovini, je vojna za nov duh na svetu in za nov red, v katerem se ne bo moglo nikdar več ponoviti ono, kar sta nacizem in fašizem storila današnjemu človeštvu. Podpredsednik Wallace, govoreč v imenu predsednika Roosevelta in Ameriških Zedinjenih držav, je dejal, da je ta vojna borba za zmago malega človeka iz naroda. Ako si velika Amerika, s svojim neizmernim bogastvom, postavlja za cilj ureditev sveta na načelu, da se mora navaditi človek iz naroda v njem počutiti boljše in bolj varno, kako bi ne bili mi, ki smo narod malega človeka, za takšen red? Črtve, ki jih človeštvo danes prinaša, morajo dati nov svet, ki jih bo opravičil. Ta novi svet bo svet, v katerem ne bodo silnejši izkoriščevali slabotnejših, niti zlobni dobri; svet, v katerem mogočnost bogatašev ne bo več poniževala siromašnih; svet, kjer bodo znanost, um in bogastvo služili skupnosti v olajšanje in olepšanje življenja vseh in ne le posameznikov — ta novi svet ne bo svet ponižanih in užaljenih, temveč svet ljudi in narodov enakih v spoštovanju človeškega dostojanstva.

Za takšen svet delajo danes neštevilne ameriške tovarne. Za takšen svet gre danes ves vojni napor te velike zemlje, iz katere vam govorim. Za takšen svet umirajo njeni sinovi v Pacifiku in v Afriki; za takšen

svet ginejo kitajske kmečke mase in za takšen svet se žrtvujejo strahovite ruske armade. Za takšen svet padate tudi vi, ki ste bili že takoj od začetka vzor vsemu človeštvu, ko ste pokazali, kako se zna žrtvovati narod, ki ve, da bo poginil, ako ni pripravljen umreti za svoj moralni ideal. Toda mi smo narod, o katerem poje pesnik, ki je lepo pogodil narodno dušo:

"Po cenu svega braničemo slobodu,
Po cenu života
I brata najmilijeg i jedinca sina.
Mi smo kaljeni na vekovnim mukama.
Mi smo potomci onih što su goloruki,
Sa motikama i kukama
Ustajali protiv carevima.
Mi smo oni što znadu da misle na slobodu
I kad trunu, i gladuju, i čame.

ZADNJI VEČER

(Črtica. Spisal Fr. Ks. Meško)

Vrata pri Zajčevih so se skripaje odprla. Na prag je stopil mož kakih petinštiridesetih let. Na pragu je postal. Globoko je potegnil v se svežega večernega zraka, kakor bi mu ga bilo notri v sobi primanjkovalo.

Z nekako preplašenim in žalostnim pogledom se je zagledal tja po dvorišču, tja čez plot proti ostalim vaškim hišam in naslednje nekam tja v prazno daljavo, tja daleč na obzor, kjer je solnce s krvavim žarom zapadalo za gore.

Na dvorišču je bilo vse prazno in tiho in pusto. Ono malo kokošij, kar jih je po dnevu brskalo in kukurikalo po dvo-

rišču, je že odšlo spat. . . . Na južni strani od vasi se je iz travnikov dvigala megla. Bilo je, kakor bi se plazila nekam tja notri v gozdove, ki so pokrivali visoke hribe, strazee dolino. Nekje v vasi — najbrž ob studencu — sta dve devojki peli z mladostnimi, malone še otroškimi glasovi:

"Je pa davi slanica padla . . ."

Ob spevu teh svežih dekliskih grl se je Zajcu srce še bolj užalostilo. Nekje v srcu mu je hipoma zazvenel nekak jek žalobne pesmi. In z globoko dušno žalostjo je začutil veliko zapuščenost, osamelost in vso nesrečo svojo . . .

In še žalostnejši in bridkejši izraz mu je legel na lice. Togo — težko in veliko — je izražala slednja črtica njegovega obraza. Zroč tja po vaških hišah, iz katerih dimnikov se je že vil belkast dim, je pomišljal z boleštvjo v srcu: "Svoja ognjišča imajo, svojo streho, pod katero se lahko po dnevnem trudu sedejo k počitku ter se veseli zmajev, porazgovore . . . A jaz — a moji! — Siro-maki . . . berači . . . O ti moj dom . . . o moja revna družina!"

V očeh se mu je nekaj zaiskrilo. Z žilavo roko si je potegnil črez nje ter si jih obrisal. In z utrujenimi in drsajočimi koraki je krenil proti hlevom.

V polmračni nizki sobi, ki je Zajec ravnokar odbežal iz nje, ker je hotel biti sam s seboj in ker ga je vzduh žalosti, ki je polnil sobo, hotel zadušiti, je sedel na široki klopi ob peči stari oca Zajec.

Ob starčka je naslanjal kosed. Drolaso glavico približno osemleten deček, Tonček, tretji sin sedanjega gospodarja; prvi in drugi sta mu umrla v nežni mladosti.

Gospodinja Neža je ravnokar spravljala spat sestro Ton-

čkovo, triletno Minico. Klanja je se nad posteljo je čakala, da otrok zadremlje. Iz zarde-dah očij ji je zdaj in zdaj pri-vrela solza. Polagoma ji je polzela po sicer še ne starem, a izmučenem in pred časom obledelom licu. Vmes se ji je tuintam izvil iz prsij napol zadušen vzdih.

Pri peči pa je zdihoval stari oca in zdaj in zdaj je zatarnal: "Moj Bog, moj Bog — kako je vendar to prišlo? — O ti moj sveti Bog!"

Stari Štefan je štel že osem-inosemdeset let. Bil je upog-njen, izsušen, na pol gluh in na pol slep. Sicer je bil vedno mi-ren in tih. Za nič se ni več brigal. Ves dan je posedal pri peči, o posebno lepih dneh pa zunaj pred hišo. Venomer je prebiral debele jagode starega molka ter polglasno šepetal Češčenomarijo za Češčenoma-rijo. Včasih pa se je kam za-gledal, ali v tla pred seboj, ali skozi okno venkaj v prirodo bo-žjo ali, če je sedel pred hišo, kam tja gori v sinji nebesni obok ali kam tja v prazno dal-javo. In v nekaj se je zami-slil ter tiho in mirno razmišl-ľal po cele ure.

A zadnji čas se je prebudil iz svoje tihe zamišljenosti. Zapazil je, da se krog njega gode nenavadne reči. In to ga je zdrnilo in oživilo. Vprašal je po vzroku nemira in žalosti v vsi hiši. Po kratkem obotavljanju mu je sin Joža moral priznati, kaj da je, da namreč Zajčevino prodajajo.

Ko je starec to slišal, je dolgo časa nepremično zrl sinu v obraz, nekako vprašanje, kakor bi ne razumel njegovih besed. Joži je bilo to mučno. Skomizgnil je z ramami ter se obrnil v stran, da bi skrnil svojo žalost in bolešt.

Oča pa si je hipoma zakril suhi obraz s trepetajočimi rokami. In zaplakal je s tankim in bolnim glasom kakor mal otrok ter zaječal: "O ti moj sveti Bog — kako je vendar to prišlo!"

In to vprašanje, ki si očitvidno ni mogel jasno odgovoriti nanj, je ponavljal vedno. A tudi sedaj, v teh prvih večernih urah, je poltiho, bolno in plakajoče vzdihoval: "Moj Bog, kako je to prišlo — kako je le to prišlo?"

In v srcu gospodinje, sklanjajoče se nad posteljo, je budilo to obupno vprašanje glasen odmev. Tudi njeno srce je bilo prenapolnjeno z žalostjo in boleštvjo, in tudi njena duša je ječala v nemi togi: "Ah, kako je vendar to prišlo — kako je to prišlo?"

Njeno duševno oko je zrl nazaj v preteklost; njene misli so se potapljale v prošle dni. In gledala je dneve polne trpljenja in muke, polne dela in borbe za vsakdanji kruh, za ped zemlje, ki je postala tudi njena last, ko je prišla mlada gospodinja na Zajčevino.

In ves ta trud, vsa ta borba, vse trpljenje, vse neumorno delovanje, vse to je bilo zaman — jutri se posestvo na dražbi proda . . .

Res, niso bile brez vzroka pekoče solze hišne matere! —

"In vse to bodem moral pustiti!" — S to mislijo je Zajec, ko se je še enkrat ozrl tja po dvorišču in po skednju in parnah, krenil v konjski hlev.

V tem je bilo malone že popolnoma temno. Le pri enem okinjaku, ki ni bil zabit z deskami, je silil ozek trak zabrisane večerne svetlobe v toplo stajo.

(Dalje prihodnjič)

Fenylsylvanija ulica v Washingtonu je bila včasih najbolj obložena s prometom, kajti avtomobili so švigali sem ter tje, da pešec skoro ni imel približi priti čez. Danes pa je precej drugače in se pozna, da ni več toliko gazolina na razpolago. V ozadju slike je videi justično palačo.

Gornja slika nam predstavlja ameriške in angleške vojake v nemškem ujetništvu. Zajeti so bili tekom bojev v Tuniziji in so jih Nemci potem odpremili v jetniške tabore v zaledju.

STEEL IMPROVEMENT & FORGE CO.
970 E. 64. St.
Saw operators
Steel Handlers
Rough Grinders
Inspectors
Heat Treat Helpers
Forge Helpers
Cut Grinders
Shipping Room Helpers

Ako ste zdaj zaposleni pri vojnem delu, se ne oglasite. Plača od ure. (23)

Izvežbani operatorji
na
Boring Mills
(Horizontal ali Vertical)
Large Planer
Radial Drill
Plača od ure, povzru overtime. Ako ste zaposleni pri vojnem delu, se ne oglasite.

Wellman Engineering
7000 Central (25)

Voznik dobi delo
Takoj se sprejme voznika, ki bi s trukom razvažal mehko pi-jaco. Unijska plača in ure. Zglasite se pri Double Eagle Bottling Co., 6517 St. Clair Ave. (x)

Kuharica se sprejme
Izkušena kuharica, ki lahko prevzame vse delo, se sprejme. Dobra plača za pravo osebo. Nič dela ob nedeljah in praznikih. Sprejme se tudi osebo za pomin-jevanje posode in fanta ali dekle-ta iz višje šole za delo po šoli.

Victory Restaurant
7208 St. Clair Ave. (23)

Ženska se sprejme
Išče se priletno žensko, da bi varovala bolno žensko. Zglasite se na 1204 E. 60. St. (21)

MALI OGLASI
Za varstvo otroka
Rada bi varovala otroka čez dan na svojem domu. Vprašajte Mary Intihar, 1003 E. 66. Place. (26)

Sobe v najem
Odda se v najem zakoncema brez otrok 3 čedne sobe na 980 E. 74. St. Vprašajte spodaj pri Mrs. Hacc. (22)

LEPA JABOLKA NAPRODAJ!
Naprodaj imam več sto buš-ľjev najboljših jabolk z moje farme. Ta jabolka lahko kupite v prodajalni in Kmetovem poslo-pju, Waterloo Rd. in 156. ce-sta, kjer je bila prej trgovina s sadjem. Pridite in videli boste, kako lepa in slastna jabolka so. Cena jako zmerna.

Pripeljemo jih tudi na dom, ako želite. Lahko jih naročite tudi po telefonu, če pokličete: (Vanhoe 1008, ali IVanhoe 6632.)

Christ Mandel (21)

Ako iščete
dobra popraviljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogo finih, novih moških čev-ľjev. Cene zmerne.

FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave. (Tues. x)

Oblak Furniture Co.
TRGOVINA S POHISTVOM
Pohistvo in vse potrebščine za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
Henderson 2998

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA

PREVEL DR. JOS. JERŠE

"Imenoval si jih strahopetne pse, to je prava beseda. Sedaj pa brzo odjahaj, skrajni čas je že. Tudi meni se mudi, ker ura bije tri in ob treh se začne seja. — Z Bogom!"

Hendel je stopil v posvetovalnico, kjer so bili polnoštevno zbrani mestni svetovalci, dvaintrideset po številu. Šel je k svojnemu sedežu in se je usedel med možje, ki so bili vsi blede in prepadeni, ter je mirno in zapovedujoče začel: "Gospodje, gre za red zoper kugo, ki ga moramo takoj določiti. Treba je le nekaj točk, predvsem pa železne roke, ki naj prisilijo k pokorščini. Nevarnost preli le tam, kjer je voda kalna, zrak okužen in kjer so ljudje nezdravi. V Štajru ni niti prvega, niti drugega, neumnost pa je kvečjemu pri papežnikih —"

To je bil prvi kamen, ki ga je vrgel na katoličane: toda druge, še težje, je imel pripravljene, kajti danes hoče dati rimskemu zmaju zadnji smrtni udarec.

Dal si je predložiti zastareli red zoper kugo, ki je bil v veljavi za časa kuge, ki je vladala pred tridesetimi leti.

"Ta stari red," je rekel Hendel, "ni za drugača, kakor za v ogenj. Samo nekaj ima dobrega: najstrožje kazni določuje za one, ki se ne pokorijo njegovim določbam. — Danes sem" — z jeznimi pogledi, ki so rezali kakor bodala, je meril katoliške svetovalce — "moral doživeti, da so moji katoliški tovariši svetovalci hoteli spraviti truplo utopljenke v mesto. Vnaprej bom take šale kaznoval z ječo, ali pa bom take norce postavil na sramotni oder."

Mirno je pomohil pero v tintnik ter je začel brati točko za točko novi red zoper kugo, kakor ga je sestavil že doma v Vogelzangu. Prišel je do četrte točke, ki se je glasila: "Kugo širijo tudi pokopališča, če so grobovi premalo globoki, ker mrliški puh omamlja ljudi in jih dela za kugo sprejemljive."

Za hip se ustavi. Sedaj velja zabosti zmaja, ne samo kužnega, marveč tudi drugega, ki mu je že davno zaprisegel smrt, ki mu je že zadal dosti ran, ne da bi ga bil umoril — sedaj mu hoče dati smrtni sunek.

Ze pol leta je Hendel v Štajru rovaril zoper katoliško Cerkev; z mirno, odločno in železno voljo ji je delal krivico za krivico, vsa mogoča sredstva je že uporabil, samo sile ne. Zato pa še ni poginila trhljena spaka: še živi praznoverje v nekem štajerskem kotu, še strahšijo okoli papeški maliki. . . . Še prihaja vsako nedeljo na leco Albert, besni črnih, in ne-

ti plamenček, do katerega so že prižigale papeške grmade.

Sedaj mora biti konec, treba s silo zatreti spako, da navsezadnje ne požre resnice in čiste evangelija. . . . Zakaj naj bi še nadalje prizanašal tej verski pošasti? Dolj z nestvorom —!

Zmaj, volkodlak, morilka, strupenejša kakor vse kuge, sedaj ti starem glavo.

Vse je bilo tiho naokoli, čulo se je sopihanje katoliških mož. Radelmajer mu ves led reče: "Gospod, v kužnih časih je cerkev edina tolažba za nesrečnike;" slutil je, kaj prihaja.

"Saj sta samostanski cerkvi v Garstenu in v Glanjku," je hladno se smeječ odvrnil Hendel, "to je vendar zadosti za par štajerskih katoličanov. Nočem, da bi se ljudstvo gnetlo v to cerkev, ki je v soparnih dneh polna mrliškega vzduha, da ne udari kuga med nas, preden je prišla iz Jonspaha. Cerkev bom zaprl za časa kuge."

Radelmajer in Kenigstorf sta skočila po konci in sta zaklicala: "Mi katoličani v Štajru, in nas ni malo, pa tega ne trpimo, ker ne moremo biti brez božje službe. Tudi v protestantovskih cerkvah so grobnice."

Hendel je mirno odgovoril: "Gospodje, prosim, le mirno —! Vem, da bi, kakor hitro bi bil v Štajru prvi kužni mrlič, prišli k meni in me prosili, naj zaprem vsa nevarna mesta. Vaša cerkev pa je najnevarnejša. Ne trpim nobenega ugovora!"

je zagromel, ko je Radelmajer izkušal nadalje ugovarjati. "Zakaj pa je v prejšnjih časih, kadar je razsajala kuga, toliko ljudi pomrlo na Laškem, v Florenci, v Milanu? Več ko je bilo procesij, več ko je bilo pobožnosti v vaših nesrečnih svetiščih, bolj se je širila kuga, več ljudi ji je podleglo. — Pri svetem Bogu!" je grmel naprej. "Ne čujem samo nad Štajrom, Štajer je kakor vrata pred Dunajem, vso Češko, čujem nad celo državo! Ponavljam kakor najstrožjo postavo: Vašo podirajočo se cerkev zaprem, vse pridige, vse pobožnosti, h katerim se v množicah zbira ljudstvo, prepovem. Ne v Štajru, ne v njegovi okolici se ne sme vršiti kaka procesija, prepovem! Ni me skrb za svojo glavo, niti za svojo ženo in otroka, skrb me je za Štajer, kakor sem cesarju prisegel, pa za vso državo. Ne pustim, da bi zaradi te zastarele vere in njenega spakovanja to mesto zapadlo smrti. To sem rekel jaz, Hendel, štajerski sodnik!"

Ko je Hendel v posvetovalnici govoril in namerjal meč, da ga porine v srce katoliški veri, je vladal v Štajru mir.

Meščani so pričakovali razglasa zoper kugo; tu pa tam so si posamezni s strahom eden drugemu šepetali v ušesa, in je bil le naval k lekarni nekoliko večji, kakor sicer po navadi. Celo nekatera izložbena okna so se zopet odprla, in na gimnaziji so protestantovski magistri poučevali naprej. Neka močna, skrita roka je krotila strah in nemirne duhove — to je bila tista roka, ki je ravnokar v posvetovalnici zapisala železne paragrafe zoper kugo.

V tistem času /so sedeli /v gostilni pri Švertnerici katoliški možje, da napravijo svoj večerni požirek. Pogovarjali so se o kugi ter so ugibali razna

sredstva, ki pomagajo zoper njo. Poleg Švadkorerja je sedel naš stari znanec, gorski učitelj, ki je pa izgledal zelo otožno. V srce ga bode, ko gleda Štefano, ki je kakor roža sveža in lepa stregla gostom. Nič se ne boji Štefana, prav nič se ne trese pred kugo, samo nekoliko resnejša so ji danes ustna in čelo, bolj ostro kakor po navadi odbija pivske šale. Učitelj jo gleda, ko menja in spravljaja denar, poslušaj njen zvonki glas, ko šteje in računa — pri srcu pa mu je tako hudo. Tudi njemu je prinesla pivo, pa mu ni dala nobene besede — to ga boli bolj, kakor da je tako blizu kuga. Deklica se obrača od njega ter mu kaže hrbet, ki je pa tudi lep, kakor vsa njena postava. Učitelj jo vpraša:

"Deklica, kaj se pa vam zdi, kaj pomaga zoper kugo? Gotovo ste v Admontu, kjer so v samostanu učeni gospodje, kaj slišali o tem?"

Štefana mu odgovori:

"Ni mi znano, katera sredstva rabijo gospodje v samostanu. Meni se zdi, da ne izdajo vsa sredstva Bog si ga vedi kaj, kadar močno razsaja kuga; gotovo je prav, da je človek trezen in zmeren, da ne trpi v hiši nesnage in slabega zraka, sicer pa naj ravna po navadi. V tem ima sodnik gotovo prav. — Mislim pa, da je v takih časih bolje zaupati v božjo pomoč, kakor zidati na naravna sredstva. Kaj pomaga vsa posvetna šara, kaj vsi strupi, če pa Bog ne pomaga? K Bogu se je treba zateči v vsaki stiski in nadlogi: naj že divja ali kuga, ali lakota, ali vojška — vselej, vselej je treba pred vsem moliti."

Vseh oči so se obračale na njo, ko je govorila te besede, ne da bi koga posebej pogledala, in je kljub temu vse očarala s svojim milim deviškim pogledom. Sedaj je stopila mati

iz kuhinje in je prisluškovala. Deklica pa je nadaljevala: "Mislim, da bi bilo bolje za nas vse, da bi šli na božjo pot, kakor da modrujete o raznih zdravilnih zeliščih. V moji domovini je blizu Admonta kapelica svetega Sebastijana v Vengu. Kapelico je dal sezidati neki prijor, ko je morila kuga, pa je precej ponehala, ko je ljudstvo romalo na božjo pot k sv. Sebastijanu v Veng. Tudi mi bi morali tje in prositi Boga, da bi od nas odvrnil šibo, in gotovo bi nam prizanesel dobri Bog."

Ko je govorila s svojim pobožnim, pa odločnim glasom, so vsi strmeli nad njo; le eden je ugovarjal:

"Štefana, admontska okolica je vendar okužena, tje ne kaže hoditi."

Pogledala ga je z iskričimi očmi, s sočutnim smehljajem angela — tega nevernega Tomaža.

"Kuga je v Jonsphau," je mirno odgovorila, "ta pa je na

desnem bregu Anize, Veng pa leži na levem daleč notri. — Pa če bi bila tudi kuga na levem bregu," je nadaljevala, "lica so ji žarela in prsi kipele — "brez strahu bi šla na božjo pot v Veng in božja roka bi me vodila in varovala. Pa treba je imeti vero. Kdor ne veruje, ne zupa, ne bo gledal čudežev, ne v Štajru, ne v Vengu, ne drugod, čudeži prihajajo iz vere."

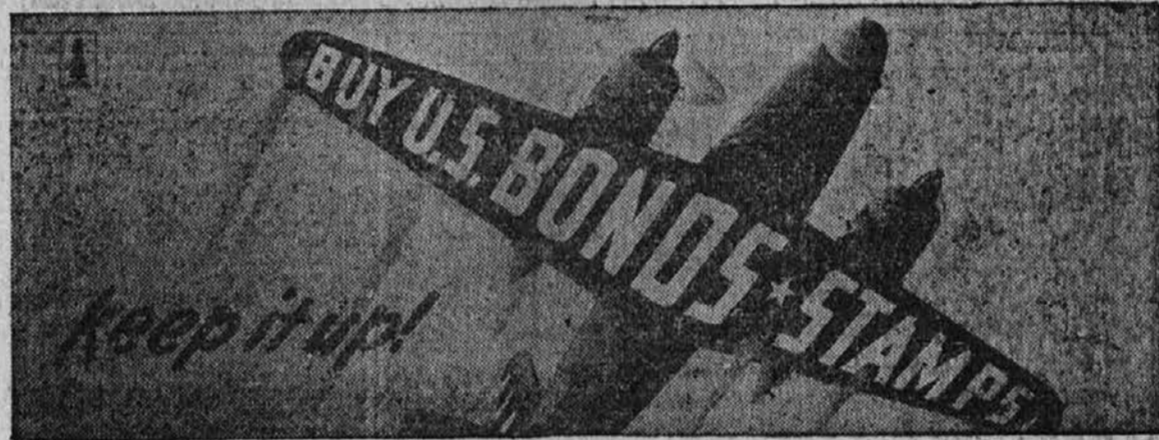
Nov gost je stopil v sobo; primaknila mu je stol, potegnila s predpasnikom po prazni šibo, in se je še vedno vsa tresla, ko ga je vprašala, česa želi. Drugi možje so nemi sedeli, vsi prevzeti od besedi te žive vere, ki so jih ravnokar slišali. In v marsikakem srcu se je zopet porodilo in je v žarnih plamenih zaplamljeno zaupanje v Boga, ki je popreje oslabilo vsled skrbi za to minljivo telo, za to minljivo življenje.

IX.

Zvečerilo se je in večerni zvonovi so nad Štajrom zvonili.

General Joseph W. Stilwell (desni) pripinja častno odlikovanje brigadnemu generalu Claire L. Chennaultu, poveljniku zrakoplovec v Kitaju. Slika je bila posneta v Yunnan provinci.

NOVICE, ki jih potrebujete

NOVICE, ki jih dobite še sveže

NOVICE, popolnoma nepristranske

NOVICE, kolikor mogoče originalne

NOVICE, ki so zanimive

NOVICE z vsega sveta

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

"Every dime and dollar not vitally needed for absolute necessities should go into WAR BONDS and STAMPS to add to the striking power of our armed forces." — FRANKLIN D. ROOSEVELT, President of the United States.

Think War! Not War! Buy WAR SAVINGS BONDS — at least 10% of your pay every payday!

li večno luč. Temnordeče je tonilo onstran črnih saških gozdov velikansko solčno kolo. Na mračnem nebu ni bilo oblakov, pač pa so se zbirale meglice, kakor da bi kužni duhovi rdečih, strupenih redicah valili kužila.

Skozi vrata mestne hiše je pribobnelo bobnanje kakor podzemsko gromenje. Vrata so se odprla. Prikazal se je mestni praporščak z dvema bobnarjema in z enim trobentačem; možje so se postavili tik vrat na stran. Tedaj prikoraka skozi vrata mestni sodnik Hendel, ki ga kakor v vencu obdaja in spremlja dvanajst svetovalcev. Ob njegovi levici, nekoliko zadaj, je stopal odkrit mestni pisar, ki je držal v roki velik list.

Ljudstvo, ki je pričakovalo na mestnem trgu, se je spustilo v globok molk. Trobentač je zatrobil znamenje. Mestni sodnik je zaklical z močnim glasom, ki je donel nad molčečim trgom kakor sodba Gospodova ob sodnem dnevu: "Štajerci! Kuga je pred va-

ti. Vsled svoje službe, pa iz ljubezni do Štajra, je tako pri srcu, razglasila vo kužno postavo, ki na vsem Štajercem sveta, vsaka druga stara, trdneomajna postavo, Simpreberi jo!"

Z odkrito glavo, z spoštovanjem, kakor bi cesarski razglas, je začel mestni pisar Simpreber: "To je kužni red, ki ga ločil mestni sodnik, sprejeli mestni svet, ki v imenu mesta Štajer za časa kuge."

Kakor je velik in utrujen strah narodov pred kužno malo je znano pravo bitje lezni.

Zato vam, meščani, noshih te boleznij bodi no sledeče:

Kuga ne prihaja temveč hitro udari in hitro. Zato je treba hitro branilnih pripomočkov.

Kuga se ne vgnezditi kraju, ampak dere okoli uri lahko v enem mestnem kraju pomori tisoče. Dalje prihodite!

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HENDERSON

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jam v Ameriki . . . Posluje že 49. leto

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki . . . Posluje že 49. leto

Članstvo 38,200 Premoženje \$5,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 127.24%

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, ateni in nadsolventni podporni organizaciji,

KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI

kjer se lahko zavarujete za smrtnine, razne poškodbe, operativne bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 65. otreke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se našli ali članica te mogočne in bogate katoliške podporne organizacije, trudi se in pristopi takoj.

Za pejamila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali na na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joliet

Pitani z koruzo

JOHN A. TOMPKINS
3979 W. 25th St. SHadyside
Pod Brooklynskimi mostom.